

י י ד י ש ע

פעם מער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג האבן מאן יעדען מאנץ פארשטענדליך ער פירט זיך אלס א פארשטענדליכער מענטש.

דיעזע בלאטט ערשיינט דריימאל וואכענטליך. פריערע שטופען זינד פריערע. אונד קאסטען פיר עסטערייך-אונגארן 10 גילדען פארשטייט. פארשטייט 5 גילדען פארשטייט 2 גילדען פארשטייט 1 גילדען פארשטייט.

Nr. 35. צעהנטער יאהרונג. פעסט, מיטטוואך טו ווארד ה'ת'ר"ח. Pest, den 20 März 1878.

נאך קיין קאנגרעס

דער שטייט צווישען ענגלאנד אונד רוס-לאנד וועגן דער פארלאנגע אלע ער פריע-דעם בעלינגען דעם קאנגרעס אינד וועגען דער פערשטע טונג נרובענלאנדס אים קאנגרעס - הווערט נאך אימער פארט! רוסלאנד וויל זיך פאן ענגלאנד נישט פארשרייבען אונד נישט בעפעלען אסאך. ווירד דיעזע שטייט בע-גליבען דאן ווירד דער קאנגרעס נאך ענדע דיע-זעס טאנאטעס צוואסענקאממען; ווירד אבער דער קאנגרעס אס ענדע דיעזעס טאנאטעס נישט צוואסענטוועקען, דאן ווירד ער איבערהויפט נאר נישט מערה צו שאנדע קאממען. - דא רוי סען זינד איך הווערען געפאסט אונד וואלען ביז דאס מערע זינד פאן קאמפאניאנאפעל פארדיינען אים דארט ען ענגלישען קריגע-שפיען צו בענגענען; ענגלאנד אבער האט בע-היימס געגען דיעזעס פארדיינען דער רוסען פראטעסטירט. איך דא טורקיא וועלכע הורד דען הארטען פריעדעם פארטראג צוויא דרום-לאנד דעם היינעם פערלארען האט וויל אין ווייטערעס פארדיינען דער רוסען נישט מערה בעלינגען.

דען געגען אונס אייגענערעטען וויל וויר ביא דער טורקיא האלטען אונד געגען דא פערבעס-טערונג דער לאנד דער קאטהאלקען אין דער טורקיא זינד. - אבער זא איז עס אונס ביז הי-טע געלינגען, אונדערע מאנארכיע מיט דעם קריגע צו פערשאנקען, נור אים פאללע אלס אונזערע אי-טערעסען געשעדיגט ווערדען ווערדען וויר אויך צום קריגע צעצוואונגען זיין, אונד נור דעס האלב לאסטען איך מיר יעטעס אים פאראויס אונד 60 מיל-ליאנען גילדען בעווייליגען.

נאך דיעזער ערקלערונג דעם נראפען אונ-דראשי ווארדען דא 60 מיליאנען גילדען אויך אין דער אייגענטליכען, אפגעטליכען דעלעגאציאנס-וועגן מיט נראפען שטימען-מעהרהייט בע-וויליגען. נון איז נראף אנדראשי מיט אללעם אים-גערעסטעט, מיט 60 צייטשטימונג דער דעלעגא-ציאן אונד מיט 60 מיליאנען גילדען אונד קאן זאמיט פאללער צוועפערטע אויף דעם קא-נגרעס ערשיינען. וויא עס הייסט ווירד אין בער-לין פאר דעם קאנגרעסען אויך נאך איינע פאר-קאנפערענץ אבערהאלטען ווערדען, אים דא ערסט אללע שטייט-פראגען וועגען דעם קאנגרעסען ארדען צו קאנען.

איינצווישען בלייבט אבער רוסלאנד נישט הויז, עס שיקט פארשטיינערנד נייע ארמענען נאך בולגאריע אונד רוסעניען, אונד-שאקא ער-קלערטען, דאס ער זיך פאן דען בעדינגונגען וועל-כע רוסלאנד אונד דא טורקיא בעטרעפען, נישט איינע איינצען פינקט געהמען לאסטען ווערדען. ענגלאנד האט זיך בעשלאסען, דען רוסען-פרינדלי-כען לארד ליאנס אין דען קאנגרעס צו שיקען, אונד דער ווירד זיך דער רוסען הארטענקייט געיאכטען זיין.

דיא יודען אין ראם.

אין פאריזע נומער וואר בעריכטעט, וויא טהירונג דיא לאנד דער יודען אין ראם אימער דער הערשאפט דער פערשידענען קאנזע-ווערען, נאך טהירונגען געשאלטעטע זיך אבער דיא לאנד דער יודען, אלס אין ראם אנטשאפט דער קאנזע - דיא פאכטע צור הערשאפט געלאנגען, אונד היינטיג פאלענדע איינצעל-הייטען ערשיינען פנדען; נאך יעדער ניא-וואהל איינעס פאכטעס מיטטען דיא יודען איהם אויף דער אפגעגען שטראסע ווא ער פאן זינעם פאלאטע צור קירכע גינג, אורדע עה-עריכטונג אונד אנטווערפונג בעצייגען, ביא דיעזער געלעגענהייט מיטטען דיא פארשטענדע דער יודען-געמיינדע דעם גינגען פאכטען אין יסר תורה איבערהויבען מיט דער הייטע, אים דער האטוועלכע דאך בעשטעטיגען מאנע, דאס ייא ערעייס דיא אנטשעטעט מאך פיר דיא יודען, ווען זיא איינען שטערבליכען מענטשן הייטען מיטטען, דיא עיניג אונד הייליגע נאט-טעם-לעהרען צו בעשטעטיגען, אלליין זיא מיטטען דיעס טהען, דיא איהנען זאכט דער פאכטע דיא איבונג דער רעליגיאן שטרענגסטענס אנטווערזאנט העכטע, וואס דער געשאן ער דעם איבערהוי-טען יסר תורה געשאן, מיט נאחע עס; ווארף איינע בליק היינן אלס; נאכ עס זאנאן מיט דער אנטווערזאנט צוויקן, איך בעשטעטיגע וואהל דען אינהאלט דיעזער רעליגיאנס-פארשטעטען אבער איך פערדראמטע דאס פאלק; איך פערדראמטע דיא

אין דער געשטענען דעלעגאציאנס-וועגן ערשיינען דראף אנדראשי פאלענדע ערקלע-רונג: די וויסלאנד ווירד שאן מארינג אבער-מארינע אללע פונקטע דעם פריעדעם-פער-טראגע דען אייראפעאישען מעסטען מיטשטיילען. יעדע מאכט ווירד דאדער געלעגענהייט האבען נאר פאר דעם צושטאנד-קאממען דעם קא-נגרעסען דיאיינען פינקטע אים דעם פריעדעם-פערטראגע העיטשטיינען, וועלכע איהרע אי-טערעסען בעריהרען אונד געגען וועלכע זיא דאדער אויף דעם קאנגרעסען פראטעסטירען ווירד, אויף דיא פראגע אב וויר אויך אויף דעם קא-נגרעסען איינע פרינד אן דייטשלאנד האבען ווער-דען, קאן איינע נור זאפעל אנטווערפען, דאס דיא בעציינעניגען איינען הייטשלאנד אונד עסטער-רייך דיא איינציגסטע אונד פריינדשאפטליכע-טען זינד. - פיעלע זינד יעטעט מיט מיינער פא-ליטיק אינציפערדען, אונד דאך האט נאך קיינער געזאגט וואס דעלע אונדער טהירונג אן העכטע טהירונג אונד וועלכע פאליטיק דען בעסטער געוועזען ווערען, איך וועינטענס קענען פיר אים קיינע בעסטערע פאליטיק מאן מיט נור דען ערפאלג אביאראטען, אים היינטיג איהט-היי-לעו צו קאנען, הייסט אונד דער פריעדע ווערדען דיא אונזער ציעל איז דיא ערהאלטונג דעם פריע-דעם אבער נישט אויך קאסטען אונדער אי-טערעסען וויא האפען וויא ערהאלטונג דעם פריעדעם געלינגט, אונד דאס דאריא אייך נור דאס קיינעסטע אונדערע אינטערעסען געשעדיגט ווירד. - דיא פאליטיק ווער פארטייא וועלכע ביים איינברויע דעם קריגעס פערלאנגט, דאס ווי דער טורקיא צו הילפע געדען אונד פיר איהרע ערהאלטונג קעמפען וואלען וואר איינע זעהר שילכטען, אן דיעזעס פאללע העכטע דער קריגע נאך הייסט פארשטעטייטעט, ווען וויר אהנע דאס אריבער אונדער אינטערעסען גע-שעדיגט, געגען רוסלאנד און דען קריגע געצאנען ווערען, דאן ווערען אויך דייטשלאנד געגען אונס, אונד אים דעם קריגע ווערען אין וועלט-קריגע ענטשטאנדען, אללע קאטהאלקען דער וועלט ווע-

אין דער געשטענען דעלעגאציאנס-וועגן ערשיינען דראף אנדראשי פאלענדע ערקלע-רונג: די וויסלאנד ווירד שאן מארינג אבער-מארינע אללע פונקטע דעם פריעדעם-פער-טראגע דען אייראפעאישען מעסטען מיטשטיילען. יעדע מאכט ווירד דאדער געלעגענהייט האבען נאר פאר דעם צושטאנד-קאממען דעם קא-נגרעסען דיאיינען פינקטע אים דעם פריעדעם-פערטראגע העיטשטיינען, וועלכע איהרע אי-טערעסען בעריהרען אונד געגען וועלכע זיא דאדער אויף דעם קאנגרעסען פראטעסטירען ווירד, אויף דיא פראגע אב וויר אויך אויף דעם קא-נגרעסען איינע פרינד אן דייטשלאנד האבען ווער-דען, קאן איינע נור זאפעל אנטווערפען, דאס דיא בעציינעניגען איינען הייטשלאנד אונד עסטער-רייך דיא איינציגסטע אונד פריינדשאפטליכע-טען זינד. - פיעלע זינד יעטעט מיט מיינער פא-ליטיק אינציפערדען, אונד דאך האט נאך קיינער געזאגט וואס דעלע אונדער טהירונג אן העכטע טהירונג אונד וועלכע פאליטיק דען בעסטער געוועזען ווערען, איך וועינטענס קענען פיר אים קיינע בעסטערע פאליטיק מאן מיט נור דען ערפאלג אביאראטען, אים היינטיג איהט-היי-לעו צו קאנען, הייסט אונד דער פריעדע ווערדען דיא אונזער ציעל איז דיא ערהאלטונג דעם פריע-דעם אבער נישט אויך קאסטען אונדער אי-טערעסען וויא האפען וויא ערהאלטונג דעם פריעדעם געלינגט, אונד דאס דאריא אייך נור דאס קיינעסטע אונדערע אינטערעסען געשעדיגט ווירד. - דיא פאליטיק ווער פארטייא וועלכע ביים איינברויע דעם קריגעס פערלאנגט, דאס ווי דער טורקיא צו הילפע געדען אונד פיר איהרע ערהאלטונג קעמפען וואלען וואר איינע זעהר שילכטען, אן דיעזעס פאללע העכטע דער קריגע נאך הייסט פארשטעטייטעט, ווען וויר אהנע דאס אריבער אונדער אינטערעסען גע-שעדיגט, געגען רוסלאנד און דען קריגע געצאנען ווערען, דאן ווערען אויך דייטשלאנד געגען אונס, אונד אים דעם קריגע ווערען אין וועלט-קריגע ענטשטאנדען, אללע קאטהאלקען דער וועלט ווע-

שפיריטום נייע מעטהדע אים קליינע, 32% - 33% - אלטע-מעטהדע 31 - 34 נוי 10000

לישער-פעצענט.

שלייף-וויסן באנאסער 35.50 - 36.50, 36.50

סרעבער דויכציון 23 - 26.50 נולד. (אללעס סע

הקטאלישער.)

אונשלישט (חלב) 49 - 50 נולד.

צוועטשקע נמוס (לעקוואר) 19 - 21 נולד.

צוועטשקע. באקנישע פאס. וואיע 31 - 39.25 נולדען.

האינג. געלישערשע 34 נולד.

וואכס סיינער 152 - 156 נולד.

באקסער אונגארישע סרמא וואיע 25 נולד.

וויינישטיין 53% - 62% נולד.

צוקער: פיינסטער ראפטינירער 49 - 50 נולד.

קלעזאמען אונגארישע לוצערנע 52 - 53 נולד.

סער 100 קולא.

ריבאל דאפפלט-דאפטינירשעס 49 נולד. סע

100 קולאנאס.

קיממעל 40 נולד.

ניססע 20,50 נולד.

סעראלעאום 18% - 19% נולד.

הייסע וויד נאטירען: סע 100 קי אונגארישע קוה-הייסע

105 - 109 נולד. אקטענווישע סראקענע 112 - 115 נולד.

דאקטיישע 10 - 12% נולד. סע סאר. - קאלב-געלע

הונע קאפע 170 - 175 נולד.

וויינער פרייזע.

שפיריטום 32% - 33% נולד. צו 10000 לישער

פעצענט.

ריבאל 46% - 46% נולדען. סע 100 קולא.

וויינער פרייזע. סע 100 קי אונגארישע קוה-הייסע

105 - 109 נולד. אקטענווישע סראקענע 112 - 115 נולד.

דאקטיישע 10 - 12% נולד. סע סאר. - קאלב-געלע

הונע קאפע 170 - 175 נולד.

וויינער פרייזע.

שפיריטום 32% - 33% נולד. צו 10000 לישער

פעצענט.

ריבאל 46% - 46% נולדען. סע 100 קולא.

וויינער פרייזע. סע 100 קי אונגארישע קוה-הייסע

105 - 109 נולד. אקטענווישע סראקענע 112 - 115 נולד.

דאקטיישע 10 - 12% נולד. סע סאר. - קאלב-געלע

הונע קאפע 170 - 175 נולד.

וויינער פרייזע.

שפיריטום 32% - 33% נולד. צו 10000 לישער

פעצענט.

ריבאל 46% - 46% נולדען. סע 100 קולא.

וויינער פרייזע. סע 100 קי אונגארישע קוה-הייסע

105 - 109 נולד. אקטענווישע סראקענע 112 - 115 נולד.

דאקטיישע 10 - 12% נולד. סע סאר. - קאלב-געלע

הונע קאפע 170 - 175 נולד.

וויינער פרייזע.

שבת דען רוחע-טאג פיינער - אים אמעריקאני-
שען שטאטע פערמיליאניען ניכטס פילע טוי-
זענדע ניכט-יודען. וועלכע ניכט דען זאגנאטא
זאנדען בעטן דען שבת אלס רוחע-טאג פיינער
וועסאלב דיעזער אנטראן פאן האהער וויכטיג-
קייט איז. אים און זייענדיגען נאב עס אין
דארהי אין דעם זאגנאטע סאכאטאאינער
ווארטען: עס ווארט דעם ניכט-יודען וועלכע
דיא רוחע דעם שבת מיט גראסער געוויסענהא-
טניקייט בעאכאכטעטען. פאר וועינען יארהען
ליעסען זיך יעדאך אללע דיעזע לייטע בעשיידען
אונד טראגטן זאמט פאמיליע עים ווענטהומע
איבער. זאלטען איך דיא אמעריקאנישען סאכ-
באטאאינער צים יודענטהומע איבערטרעטען
אונד זיך נאנץ יודיש פיהרען וואללען, דא דיר-
טען זיא קייט מעהר איך דיא שבת-רוחע נאך
געוויסע לעגען. און אמעריקא קומטען זיך בע-
קאנטליך דיא יודען בלוט-וועגט אים דיא היילי-
קייט דעם שבת-טאגעס!

*) און ווירקליכער יודענפריינד. וויא דער
'איראקלישער קייפמאן' דער הורד ווינע יודענ-
פריינדליכקייט זיין נאנעס לעבען העדערד זיך
אויסצייכענען. דיא יודען בערזיערעטען איך דען
טאך דיעזעס אייסגעצייכענטען מאנעס. - אין
זיינע טעסטאמענט פאנד זיך איך פאלגענדע
שטעלע פאר: 'אלס צייכען דער צעיינטיג איך
פריירשאפט וועלכע מינע הייערען יודישען
פריינדע מיט אימער בעוועזען, בין איך זאך דיא
איהרע געמינדע אין אנדענקען צי הינטערלאס-
סען אינדעם איך דעוועלבען 1800 פראנקס צי
וואלטהעטיגען צוועקען פערמאכען.'

טעלעגראפישע פרייזע.

קאנסאנטינאפעל 17. מערין.
דיא רוסען וואללטען זיך אין דער נעהע פאן קאנס-
טאנטינאפעל איינשפאנען, וואס איהנען אבער דיא
טירקישע רעגירונג ניכט ערלויבטע. - דיא רעווא-
לוציאנערען און דער רענצע גרועכענלאנדס הא-
בען געסטען איינע יעדערלאנע ערלויבטען.

געשעפטס בערייבט

פעסטער פרייזע.
קארן 7.70 - 7.70 נולדען.
נערסע 7.45 - 7.70 נולדען. מאלע-
וואיע 8.25 - 8.50 נולד.
האפער 6.70 - 7.00 נולד.
קארן 7.35 נולד.
מעהל-פרייזע (סע 100 קולאנאס זאמט
זאק. פריי אב סעסט) נוי 10 23 נולד. - קר. נוי 1
25 נולד. 50 קר. נוי 22 1/2 נולד. - קר. נוי 21 1/2 נולד. - קר.
19 1/4 נולד. 50 קר. נוי 18 1/2 נולד. - קר. נוי 17 1/2 נולד.
20 קר. נוי 17 1/2 נולד. - קר. נוי 16 1/2 נולד. - קר. נוי 15 1/2 נולד.
10 נולד. 80 קר. פיינע קלייע 4 נולד. 70 קר. נאכע קלייע 4
נולד. - קר.

אראד אלס דיא שאנסטע אינד ווירדינסטע אים-
ציינטיג מינעס בעשיידענען שרעבענעס. דעם פאן
מיר האבערערערטען פערמינע דאס בעסטע ווי-
שענדי פערדאהרע און ברודערליכע ליעבע אינ-
ערגעבענער קרעמיעה. - וואהאלד! איינע ווי-
דנערען אינד פערדינעטפאללערען טאנען קאנן
זיך קיינע יודישע געמינדע אינד קיין יודישער
פארטיי צים עהרענ-געווינענע דעוועלבען!

*) דיא נלייבשטע לוינג דער
יודען אין פארטוגאל. דער קאני
פאן פארטוגאל איז דער שוועגער-זאהן דעם פער-
שטאטיבענען אמאליענישען קאניס וויקאר-מא-
נעל. דיא יודען איך דער פארמיליענישען הייפ-
שטארט לויכטאכאן לויסען אנלעסליך דעם אבע-
בענס וויקאר עטאניעלס איהרעס קאנינע הורד
איינע יודישע דעפוטאציאן אינע ביליודס-ארעס-
סע איבערהייטען. אים דעם געשפריכען וועלכעס
צווישען דעם קאני אונד דער דעפוטאציאן גע-
פיהרט וואהרדי, נינג הערפאר. דאס דער קאני
דעם מינע וואר, אלס ווירדען דיא יודען אין פאר-
טוגאל אים בעזוטצע דער פאללען גלייכערע-
טיגען זיין דער פיהרע דער דעפוטאציאן הער
יהושוע לאוי. מאכטע יעדאך דען קאני דארויף
אויפמערזאם, דאס דיא יודען ביזתער אין זיינעם
זיינע נאך אימער ניכט מיט דען אנדערן ביר-
נען גלייכערעכטיגט זינד. דער קאני ערוויינער
סע ווערען: 'מינע העררען! דיא קאנטיטיוציאן
פארטינאלס געוועהרט אללען בורגער, אהנע אונ-
טערשיידע דער קאנפעסטיאן גלייכע בעכטע. וועגן
דיא יודען ביזתער טראכטענעס ניכט אלס גלייכ-
בערעכטיגט וואהרנעלט וועררען. זא ערמעכט-
נע איך זיא היעטיג, דיא נאטהינען שריטטע אינ-
צווישען, דאמט דיא קאנטיטיוציאן וועלכע אל-
לען בורגערן גלייכע בעכטע ערטהיילט, איך אין
רוסען זיין דיא יודען אינעשטעלערט צור אים-
פיהרונג געלאנגען! - עס אינטערליענט קיינעם
צווישען דאס דיא דעפוטאציאן עס ניכט אינטער-
לאסען ווירד, אים דיא גלייכערעכטיגטיג דער
יודען און פאללעס אויפפאנגע צור געלאנגע קאם-
מען צי לאסען.

דיא שבת-רוחע אין אמע-

ריקא) אים יאשינאטאן ווירד זאנעכען פאל-
גענדעס בעריכטעטע אים הייערען סענאטע וואר-
דע פאר קירצעס איינע זאנענאנטע שבת-בילד
(אין אנטראן בעטרעפס דער שבת-רוחע) איינ-
געבראכט. דיעזער אנטראן בעשטעטע אים פאל-
גענדען צוויי פינקטען: 1) אללע יענע וועלכע
אם זייכעטען טאנע דע וואכע דיא שבת-רוחע
פיינער, מיסטען אן דיעזעס טאנע פאם ערשיינען
ביא געריכטס-האפען אונד פאן אללען אפגע-
ליבען רוענסט-לויסטונגען בעפרייט וועררען: 1)
2) יענע שטראפען וועלכע געוועטליך פאר דאס
ארבייטען אים זאנענאנטע געשטימט זינד, האבען
קיינע אנוועהונג איך זאלכע בורגער, דיא אים

קרוז-טאבעללע פאם 16 מערין		פרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע	
קרוז-טאבעללע	פרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע	קרוז-טאבעללע	פרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע
15.40	105.85	7.70-7.77	72
20	5.60	8.60-8.19	62
20.50		7.69-7.40	62
120	9.51	6.85-6.65	41
61	9.51		
22.75	58.55	7.40-7.35	73
25.75	11.67	7.25-7.00	
77.25	1.29	10.87	
76.75			
93.20			
78.40	820	10.70	
77	319.50	7.23	
75	107	6.42	
84	111	14.50	
81.20	119.50		
94.75	135.75		
80.50	134.50		
	24		
	14.25		
	163.75		
	29.50		
	95		
	19.50		
	15		
	14.75		
	29.25		
	28.25		
	13.50		
	38.75		

העטפני, דא אינגליקליכען אין שימלא פאר דעם
הינערטאדע צו רעסטען? עוויס דערוועיניגע, דער
דיא דורך דען קריגע הערפארענדיגע פאטא
פעראויזאכטען, נון האט אבער נישט דא טיריאני
זאנדערן יוסלנדען דען קריגע געטאנגען, רוסלאנד
מיסטע אלאו אינגרישען, אים דען פערהינגענדיגען
לייטען איינע אויסצייכענדיגע אונטערשטיצונג צו
בעטען, נאמענטליך דא דא טיריאני ועלבסט
איך ביים בעסטען וויללען נישט העלפען קאנן.
*) (ב' ל' נ' א' ר' י' ג' ע' ש' א' ר' ב' ע')

צייט-אנזאגן, וואודע אז צו זינער אימסער זעה-
הענדען בעשעפטיגונג אונד צו איינער לאהנענ-
דען אינקאמפטנס-קוועלען, נון איז אבער בלינד
און איז לויפע דיעזער זאכע אין יודישען שפ-
טאלע געשארבן אונד ציאר און איינע אל-
טער פאן מינרעסטענס איבער 80 יאהרען, פיר
איהן ווירד לידעג נעמאנדיג יאהר-צייט האל-
טען, דא ער די ניע פערהייראטע וואר אינד דעם.
נאך קנדערלאן אים דער וועלט שיער.

ניכט לעבען קאנן. דא נאכ מיר משה שיימסער
דען ראטה, דאס איך פאלשע באנקאמטען קליפען
אונד אויסקומען מאנע, וואודרך איך מיר איינע
פערדליכע פרסיה? פערשאפען קאנטע, ער
מאכטע מיך אויך מיט העררן הערמאן זאמליעב
בעקאנט, מיט דיעזעם פוהר איך נאך קעמפן צו
דעם נאכטע-פארקויפאמען פעלבער. דאך דיעזער
זאגטע: ער פערקויפט מייענס אנדערן זיינע באנק-
נאשען אלס דעם ר' משה שיימסער. — ריכטער:
וואס האבען זא דעם שיימסער געאנטווארטעט,
אלס ער איהנען אנגעטראגען, פאלשע באנק-
נאשען צו האנדעלן? ליב פויכס: וואס פאר אמט-
ווארט האבען איך געבען זאללע? — ריכטער:
דאס פראגע איך איד! — ליב פויכס: אבער,
הערר ריכטער לעבען, וואס לאזט זיך דא אמט-
ווארטען? — ריכטער: האבען זא דען שיימסער

ווער איזט בלינד איד? ווערדען איבערע לע-
זער פראגען, נון אין פעסט ווירד דעם נעמאנדי-
פראגע דען בלינד איד דא בעקאנטעסטע פעל-
זאנליכקייט אין אינזערער הויפטטאדע וואר, וואן
דער מאן געבארען ווארד? דאס ווייס געמאני
דא ביא זיינע געבורט אין אונזער מאנצען
מאנארביע זייעס נאך קיינע יודישע אונטער-
קעסיסירטען, בענעזואעניג דירפטע יעמאד-וויס
סטן וואדער דערוועלבע נאך פעסט געקאממען. —
זא פיער איזט? עוויס, דאס דא דא עלטעסטען לייטע
פעסטע דען בלינד איד שוואך דער הויפטטאדע
אונטערפאפען, בלינד געבארען, האט דא פאר-
זעהט דען אינגליקליכען דאפער מיט איינעם אונ-
דערואהנדיך שטארקע "געדעכטעס" בעשעפטיג-
האט איהן יעמאד דאס ערפטע מאל אנגעקרא-
כען, דא פראגע איהן בלינד איד זאלליך אים זיי-
נען נאשען אונד אים זיינען וואהנארט, וויא איך
אב וויינע עלטערן נאך אס לעבען זיך בעפלינגען,
זאמטע יעמאד, דאס זאל פארע דאדער זיינע
מיטער בערניס האבען אונטער דאס מאל ניג-
שפארבען, דא בליעבען אללע דינע אינצעלהיי-
טען דעם געדעכטעס דעם בלינד איד פיר אללע
צייטען אינאיינשליסליך אינצערעניגט, בענעזואעניג
נון דערוועלבע מאן דעם בלינד איד זאל יאהרע
שפעטער אונד פראגע איהן: ווער בין איך איד?

ב' א' ק' א' ט' ע') פארענטערן אונד געמטערן
וואר זייער אין פעסט איינע גערובטע פערהאנד-
לינג זיינען פאלשע באנק-נאשען. לידעג ווארען
אללע בעשילדיגעטען לויטער זידען אינד ציאר
איים דעם בעדינגע אונד מאטארשאסער קאמפאט
אינד איך אים קלאממע (אליציע), דא אמט-
לאזטען זאל; ליב פויכס, מאד שוינעל, אברחס
שטיינקאהל, משה שיימסער אונד הערמאן
נאטליעב: פערנער "פעלבער" אים קעמפן-
יוספ פעראיימען אונד מיט קאראטשאני-פאל, אינד
דא פרייא דעם ר' מינרעסטענס (עכצאנע
פאני ראטה). משה שיימסער וואר יעדאך ניכט
ביא דער גערובטע-פערהאנדלונג, ווייל זיינע
שיימסער בערנדיגע האט, ער זיא אינזעווישען
געטרארבען, אברעם ערדאך אין טאדענע-שוין
ניכט פארענעגט זייערדען קאנטענעס ארדענטע
דאס גערובט איינע אונטערזוכונג און אב דען
שיימסער ניכט עטזא נעפליכטעט זיא אינד דעם-
האלב דא פאלשע אברחס פערברייטען לייטע,
ער זיא געשארבן אונד איהן זייענדיג פאליטישע
בלאזט, דאס גערנע אין מיסבען "ישעות" מאכט,
בריינגע אבער דא שטאטענדיגאבעט גערובטע-
פערהאנדלונג קלאנדיגע אינצעלהייטען: ר' ווא-
ליב פויכס וואר ער וועלכער ביא דער שטאטס-
אויסלאשטאפט אין מינקאטש דא איבדענע אנגע-
קלאפען פערדאדען האט, אלס זייער ערדאך
אין פאלגע דעססען פעהאפעטע וואודרען, דא
זאגטע זיא אים, דאס ליב פויכס דער איינגעט-
ליבע אנפיהרער ביא דיעזעם פערברעכען זיא,
ווארייפ דיעזער און אונטערזוכונגס האפט געצאנען
וואודרע, דעם געטאח בערניס פאר 11 מאנא-
טען, דא דען דא אינזעוויכטיג ער ענדליך האט דאס
ארדענטליכע גערובט מיט דען אנגעקלאפען דאס
פעהאר פארינגאממען, אויף דא פראגע דעם
ריכטערס זאגטע פויכס פאלגענדיגע: "איך הייסע
ליב פויכס 29 יאהרע אלס פעהרייאטע אינד
לעכטע אלס "בלמדי" אין קאראטשאני-פאל, משה
שיימסער האט מיר פאר יאהרען איינען "שודך"
אונטערטראגען, איך זאגטע: איך דארף ניכט היירא-
טען, ווייל מאן פאס מאראטשאניפאליער "בלמדות"

אונד ווילליאם האטע איינע זייער געבען-צוועקע
ערזייכט: —
נאך איך וועלכע נאכט בענאט זיך בעכערהארד צו
ווילליאם אונד ריא ביידען בערעטע וואודרען און בעניאסן
אונד וויקשארא אונד פאטאטש אונד אנדערעניגע.
נען! זאגטע ווילליאם צו זיך, מיט דיעזעם עועל
בין איך פעריגט, מאינגען בענעכט איך מיך וויערע צו
מייענס אקעל! אונד דא ווערדע איך וויערער דען
אנדערן געבען-צוועק ערזויבען!
ווילליאם בענאט זיך צוערשט צו זיינע אקעל, דעם
מינסטער לאךד בוקונאט, דער עפען דאמיט בעשעפטיגט
וואר, דא וואהל-בעציערק הערויסצוהווען, אין וועלכען
דא דענייעניג ביא דען פארלאמענטס-וואהלען איינען
איינשלוס איבען קאנטע.
זאנען ערווישט קאמפען זיא מיר יעצט? זאגטע
דער מינסטער צו ווילליאם איהר אקעל סעטפאלען
האט אין ציורא וואהל-בעציערקען ניאשען איינשלוס, אונד
דאס מינסטען וויר צו נעכטען אונזערע מאטיא איינס-
שאפען!
"מיין אקעל סעטפאלען ווילל זיך ניכט סעהר
היינשיטען, דא דענייעניג האט זיך איהם געגענאכער
ועהר אינדאקאבאר נעציניג!
"וואס ווענען דער פערברעכען פארס-וואודרע, ניש,
ער זאל יא האבען, זענען ער זיך נישט דיעזער קליי-
ניקינס צופיערדען נכט?"
"דינע קלייניקינס איזט ביא איהם איינסגאנץ-
דענשליך ניאס!"
(פארשטענען פאלש.)

ליך איהרע זאכען און? וואס קיסטען מיך איהרע לעבענס-
פערהעלטניססע? טוהן דא, וואס זיא וואללען! זעהען
דא, וויא זיא זיך וועלכע העלפען קאנטען! איך העטטע
גענוליבט, דאס אז וואס בעניאסן נענען זיך אונזערליך
וואר אונד איהנען אונד הערן איינע געליבטען ריכטע
זא קאנטען אויך זיא... אבער טוהן זיא, וואס זיא
וואללען! — איך עטפעהלע מיך!
"מיין נעשער, מיין בעכטער, מיין אללע-בעכטער
פריינד, פעציהרען זיא מיר אונד פעהלאסען זיא מיר
ניכט אין זיינעם העצענע-שעיערן! איך ווילל איהנען
יא פאלגען; ניש דאס זאנען זיא מיר וועטהאלב איך דען
אן בעניאסן שייבען זאל!"
"נען טעקען זאל זיינע אונטווארט אויף איהנען
בריעה — פערשטעקען זיא זיינע נישט ניש — זיינע
אנטווארט, אין וועלכער ער זיינע מינונגען אינד אנויס-
טען איבער וויקשארא אונזענען ווירד, קאנן אונס פאן
נעשער זיין — וויא זיא אלזא זעהען בעשעחע דער
צוועק דינעם בערעטעס דארין, דאס מאן דען העררן גע-
אויסאקעל, צו איינעם געליבטען אונד הערליכען געשטענד-
ניס פעהלאקט, זאכט ער פאן וויקשארא דאס אללע-בעכטע
דאך וויססען וויר וועניגסטענס דאס אויך ער אין וויק-
שארא וויקליך פערליכעס אונד זעכטען אונד זענען
איהר איינע פעלערע איינס, דאן צויען איך דינען בריעה
מייער קוינע — אונד איהם ווירד דאן דא שחיצע
ערוועקן!"
דעם בעכערהארד וואריין דינע שטיינבערעווינען
געוואס זיינע, ער נאכטע דען ווילליאם און אלס אב
ער איינע שלאנגע פאר זיך העטטען, אבער ער וויללענסע

אבער זיא מיסטען איך נאך איינען בריעה און
בעניאסן שייבען!
"אן בעניאסן? וואס אונד וואצע?"
איך האבע מינען נישט אונד מינען אונזער
העלין! זיא ווערדען נאך דעם נעלוינגען איינעם פלאנע
זעהן, דאס איך רעכט האבע, פאלגען זיא מיר נישט בלינד-
לינס? שייבען זיא אן בעניאסן זיא וואללען דא שאגע
וויקשארא הייראטען, ער מאנע איהנען אין אפשעהנדיגע-
נע אונד פריינדשאפטליכע ווינע זיינע מינען זעהן-
נע זאנען אונד אויך זיין אויסהויל איבער וויקשארא
אונזענען!
"אבער וואס מאכט איך ווען ער דיערען בריעה
איהרע קוינע ציינע? דא שייבען איך אן וויקשארא,
דאס איך זיא נישט אלס פריינד בענעכען ווילל, אונד דא
שייבען איך ווערע אן בעניאסן, דאס איך זיא היירא-
טען מאכטע!"
"בעניאסן אזאט אין צו הענעהאפער מאראקאטען,
אלס דאס ער איהר פערהייראטע שייבען איינעם און
דען איינע ווירדע, מאן מוס זיך וואלען הערליכקייט
איינעם געטענען צום נעשען, מאכען אים איהן געזאגט
הער זיינע הערליכקייט צו בענענען... (ווילליאם
סעקסע דאס ער זיך פערייאטען, אונד מיסטע דאמער
אין דער ריער איינהאלטען.)

הער!" זאגטע בעכערהארד ווערען מיסטוואייט!
ווי וואללען אלזא דא הערליכקייט איינעם געשען צו
איינע אונזערליכקייט נענען איהן אויסגעשען? ניי!
דאס קאן איך נישט!"
ניש! לאסטען וויר דאס! וואס נעקען מיך איינעם-

נען טעקען זאל זיינע אונטווארט אויף איהנען
בריעה — פערשטעקען זיא זיינע נישט ניש — זיינע
אנטווארט, אין וועלכער ער זיינע מינונגען אינד אנויס-
טען איבער וויקשארא אונזענען ווירד, קאנן אונס פאן
נעשער זיין — וויא זיא אלזא זעהען בעשעחע דער
צוועק דינעם בערעטעס דארין, דאס מאן דען העררן גע-
אויסאקעל, צו איינעם געליבטען אונד הערליכען געשטענד-
ניס פעהלאקט, זאכט ער פאן וויקשארא דאס אללע-בעכטע
דאך וויססען וויר וועניגסטענס דאס אויך ער אין וויק-
שארא וויקליך פערליכעס אונד זעכטען אונד זענען
איהר איינע פעלערע איינס, דאן צויען איך דינען בריעה
מייער קוינע — אונד איהם ווירד דאן דא שחיצע
ערוועקן!"
דעם בעכערהארד וואריין דינע שטיינבערעווינען
געוואס זיינע, ער נאכטע דען ווילליאם און אלס אב
ער איינע שלאנגע פאר זיך העטטען, אבער ער וויללענסע

